

การพัฒนาแนวทางการดูแลผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรังที่มีภาวะหายใจลำบาก

โรงพยาบาลพัยคณภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม

นางนงลักษณ์ วิริยะ ตำแหน่งพยาบาลวิชาชีพชำนาญการ

โรงพยาบาลพัยคณภูมิพิสัย อำเภอพัยคณภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) โดยมีวัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อพัฒนาและศึกษาผลการพัฒนาแนวทางการดูแลผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรังที่มีภาวะหายใจลำบาก โรงพยาบาลพัยคณภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม กลุ่มตัวอย่างประกอบไปด้วยกลุ่มผู้ป่วย จำนวน 60 คน คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง โดยแบ่งเป็นกลุ่มก่อนใช้แนวทาง 30 คน และหลังใช้แนวทางจำนวน 30 คน ศึกษาระหว่างเดือนตุลาคม พ.ศ. 2564 ถึงเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2565 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 1) แบบบันทึกข้อมูลทั่วไป 2) แบบบันทึกผลลัพธ์ของการดูแลผู้ป่วย และ 3) แบบประเมินความพึงพอใจ ขั้นตอนการวิจัยใช้กรอบแนวคิดของ Kemmis and McTaggart (1992) แบ่งเป็น 4 ระยะ คือ 1) การวางแผน (Planning) 2) การปฏิบัติ (Action) 3) การสังเกต (Observation) 4) การสะท้อนกลับ (Reflection) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการศึกษา พบว่า ผลการวิจัยเชิงปริมาณ 1) ข้อมูลทั่วไป ผู้ป่วยจำนวน 60 ราย แบ่งเป็นเพศชาย 30 คน เพศหญิง 30 คน อายุเฉลี่ยอยู่ในช่วงมากกว่า 60 ปี จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 68.33 ผู้ป่วยส่วนใหญ่มีโรคประจำตัวอื่น ๆ รวม จำนวน 54 ราย คิดเป็นร้อยละ 90 และส่วนใหญ่ได้รับการรักษาโรคปอดอุดกั้นเรื้อรังในช่วง 1-5 ปี จำนวน 48 ราย คิดเป็นร้อยละ 80 2) ผลลัพธ์การดำเนินงานตามแนวทางการดูแลผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรังที่มีภาวะหายใจลำบาก ด้านจำนวนวันนอนรักษาในโรงพยาบาลของกลุ่มหลังพัฒนามีจำนวนวันนอนน้อยกว่ากลุ่มก่อนพัฒนาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$) การกลับมารักษารักษาซ้ำในโรงพยาบาลภายใน 48 ชั่วโมง กลุ่มหลังพัฒนาไม่มีกลับมารักษารักษาซ้ำ การกลับมารักษารักษาซ้ำในโรงพยาบาลภายใน 28 วัน กลุ่มหลังพัฒนากลับมารักษาซ้ำมีจำนวน 1 ราย (ร้อยละ 3.3 และ 3) ความพึงพอใจของผู้ป่วยต่อการใช้นำทางการดูแลผู้ป่วยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 83.33 ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาการพัฒนาแนวทางการดูแลผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรังที่มีภาวะหายใจลำบาก (ลัดดา, 2563) ผลการวิจัยเชิงคุณภาพ พบว่า ได้นำทางการดูแลผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรังที่มีภาวะหายใจลำบาก

คำสำคัญ : แนวทางการดูแลผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรังที่มีภาวะหายใจลำบาก, ผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรังที่มีภาวะหายใจลำบาก

ชื่อผลงาน : การพัฒนาแนวทางการดูแลผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรังที่มีภาวะหายใจลำบาก

โรงพยาบาลพัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม

ชื่อเจ้าของผลงาน : นางนงลักษณ์ วิริยะ โรงพยาบาลพัคฆภูมิพิสัย อำเภอยักษ์ภูมิพิสัย

จังหวัดมหาสารคาม

สถานที่ติดต่อกลับ : โรงพยาบาลพัคฆภูมิพิสัย โทรศัพท์ 043 - 791381/094 - 4761010/E.mail

nonglug2526161@gmail.com

สรุปสาระสำคัญ

บทนำ

โรงพยาบาลพัคฆภูมิพิสัย เป็นโรงพยาบาลระดับทุติยภูมิในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ที่มีผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรังเข้ารับบริการด้วยอาการหายใจลำบาก สถิติจำนวนผู้ป่วยที่เข้ารับการรักษาปี 2563- 2565 จำนวน 149, 203, 158 ราย จำนวนวันนอนเฉลี่ย 5.87-6.83 วัน ซึ่งอาการหายใจลำบากเป็นอาการที่พบบ่อยที่สุดและเป็นอาการที่นำผู้ป่วยมาพบแพทย์ การเจ็บป่วยที่รุนแรงมีผลให้เกิดภาวะการหายใจล้มเหลวและเป็นเหตุให้เสียชีวิตได้ ซึ่งสถิติการเสียชีวิตปี 2563,2564,2565 จำนวน 2,3,5 ราย ซึ่งมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น ผู้ศึกษาจึงสนใจที่จะพัฒนาแนวทางการดูแลผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรังที่มีภาวะหายใจลำบากมาใช้ในการดูแลผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรังที่มีภาวะหายใจลำบากของหอผู้ป่วยอายุรกรรม โรงพยาบาลพัคฆภูมิพิสัย โดยศึกษาผลลัพธ์การดำเนินงานตามแนวทางการดูแลผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรังที่มีภาวะหายใจลำบาก ด้านจำนวนวันนอนรักษาในโรงพยาบาล อัตราการกลับมารักษาซ้ำภายใน 48 ชั่วโมง (Re-visit rate) อัตราการมานอนโรงพยาบาลซ้ำภายใน 28 วัน (Re-admit) และความพึงพอใจต่อการปฏิบัติตามแนวทางการดูแลผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรังที่มีภาวะหายใจลำบาก หอผู้ป่วยอายุรกรรม โรงพยาบาลพัคฆภูมิพิสัย ซึ่งความรู้ที่ได้จากการศึกษานี้จะเป็นประโยชน์ในการปรับปรุงพัฒนาแนวทางการดูแลผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรังที่มีภาวะหายใจลำบากให้เกิดคุณภาพทางพยาบาลด้านการดูแลผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรังที่มีภาวะหายใจลำบากให้ผู้ป่วยปลอดภัย เพื่อลดการเกิดภาวะแทรกซ้อน มีคุณภาพชีวิตที่ดีต่อไป

วัตถุประสงค์ : 1. เพื่อพัฒนาการพัฒนาระบบแนวทางการดูแลผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรังที่มีภาวะหายใจลำบาก โรงพยาบาลพัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม

2. เพื่อศึกษาผลการพัฒนาระบบแนวทางการดูแลผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรังที่มีภาวะหายใจลำบาก โรงพยาบาลพัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม

วิธีการศึกษา : การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) กลุ่มตัวอย่างประกอบไปด้วยกลุ่มผู้ป่วย จำนวน 60 คน คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง โดยแบ่งเป็นกลุ่มก่อนใช้แนวทาง 30 คน และหลังใช้แนวทางจำนวน 30 คน ศึกษาระหว่างเดือนตุลาคม พ.ศ. 2564 ถึงเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2565 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 1) แบบบันทึกข้อมูลทั่วไป 2) แบบบันทึกผลลัพธ์ของการดูแลผู้ป่วย และ 3) แบบประเมินความพึงพอใจ ขั้นตอนการวิจัยใช้กรอบแนวคิดของ Kemmis and McTaggart (1992) แบ่งเป็น 4 ขั้นตอน ระยะเวลาการศึกษามี 2 วัฏรอบ

ผลการศึกษา พบว่า ผลการวิจัยเชิงปริมาณ 1) ข้อมูลทั่วไป ผู้ป่วยจำนวน 60 ราย แบ่งเป็นเพศชาย 30 คน เพศหญิง 30 คน อายุเฉลี่ยอยู่ในช่วงมากกว่า 60 ปี จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 68.33 ผู้ป่วยส่วนใหญ่มีโรคประจำตัวอื่น ๆ ร่วม จำนวน 54 ราย คิดเป็นร้อยละ 90 และส่วนใหญ่ได้รับการรักษาโรคปอดอุดกั้นเรื้อรังในช่วง 1-5 ปี จำนวน 48 ราย คิดเป็นร้อยละ 80 2) ผลลัพธ์การดำเนินงานตามแนวทางการดูแลผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรังที่มีภาวะหายใจลำบาก ด้านจำนวนวันนอนรักษาในโรงพยาบาลของกลุ่มหลังพัฒนามีจำนวน

วันนอนน้อยกว่ากลุ่มก่อนพัฒนาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$) การกลับมารักษาค้ำในโรงพยาบาลภายใน 48 ชั่วโมง กลุ่มหลังพัฒนาไม่มีกลับมารักษาค้ำ การกลับมารักษาค้ำในโรงพยาบาลภายใน 28 วัน กลุ่มหลังพัฒนามีกลับมารักษาค้ำมีจำนวน จำนวน 1 ราย (ร้อยละ 3.3 และ 3) ความพึงพอใจของผู้ป่วยต่อการใช้นโยบายการดูแลผู้ป่วยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด คิดคิดเป็นร้อยละ 83.33 ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาการพัฒนาแนวทางการดูแลผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรังที่มีภาวะหายใจลำบาก (ลัดดา, 2563) ผลการวิจัยเชิงคุณภาพ พบว่า ได้แนวทางการดูแลผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรังที่มีภาวะหายใจลำบาก

ข้อเสนอแนะ 1. ควรมีการศึกษาในกลุ่มตัวอย่างที่มีขนาดใหญ่ขึ้นเพื่อประเมินประสิทธิผลของการใช้นโยบายการดูแลผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรังที่มีภาวะหายใจลำบากต่อไป

2. ควรมีการศึกษาโดยการติดตามผลของการส่งเสริมการใช้นโยบายการดูแลผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรังที่มีภาวะหายใจลำบากในระยะยาว โดยมีการกระตุ้นติดตามอย่างต่อเนื่อง เพื่อติดตามความยั่งยืนของการใช้นโยบายการดูแลผู้ป่วย

การนำไปใช้ประโยชน์

1. เพื่อเป็นแนวทางสำหรับพยาบาลและบุคลากรด้านสุขภาพนำไปใช้ในการดูแลผู้ป่วย เพื่อให้ผู้ป่วยปลอดภัยและลดการเกิดภาวะแทรกซ้อน

2. การนำแนวทางการดูแลนี้ไปใช้ในหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

เอกสารอ้างอิง

จุฬารัตน์ สุริยาทัย, (2558). การพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันการเกิดโรคปอดอุดกั้นเรื้อรังและดูแลผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรังอย่างต่อเนื่องในชุมชน. นนทบุรี : แผนงานเครือข่ายควบคุมโรคไม่ติดต่อ กระทรวงสาธารณสุข.

สมาคมออร์เวชแห่งประเทศไทย.(2558). แนวปฏิบัติบริการสาธารณสุขโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง. กรุงเทพฯ : สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ.